

Quick scan ecologie Centrumplan Warmenhuizen

Quick scan ecologie

Centrumplan Warmenhuizen

Auteur T. Ursinus

Opdrachtgever Search B.V.
Projectnummer 12.112
Ingen oktober 2012

foto omslag Grasveld ten oosten van de begraafplaats

Els & Linde B.V.
Dr. A.R. Holplein 1
4031 MB Ingen
tel: 0344 - 642517
fax: 0344 - 600832
mob: 06 - 27564247
e-mail: vanderlinden@elsenlinde.nl

Inhoud

Inleiding	4
Beschrijving	5
Waarnemingen	8
Analyse	13
Conclusie en advies	15
Literatuur	16

Inleiding

De gemeente Harenkarspel is bezig met de voorbereidingen voor de herinrichting van het centrum van Warmenhuizen. Voor de ruimtelijke ontwikkelingen wordt een ruimtelijke procedure gevolgd. Onderdeel hiervan is het uitvoeren van een ecologisch onderzoek, naar de mogelijke effecten op beschermde planten en dieren.

Om een goed oordeel te kunnen geven over de potentieel aanwezige beschermde planten en dieren is op 24 september 2012 door een ecooloog een bezoek gebracht aan het plangebied. Ter plekke is beoordeeld of er beschermde soorten kunnen voorkomen die schade ondervinden van de geplande ontwikkelingen. Daarbij wordt gezocht naar sporen van dieren en wordt op basis van begroeiing en opbouw van het landschap geschat of er beschermde soorten aanwezig kunnen zijn. De effecten worden beoordeeld als gevolg van de veranderde omgeving en het veranderde gebruik. Verder wordt geanalyseerd of de werkzaamheden die noodzakelijk zijn om de veranderingen te bereiken, een effect kunnen veroorzaken.

Globale ligging van het plangebied.

Beschrijving

Het plangebied waar veranderingen worden voorgesteld ligt binnen de dorpskern van Warmenhuizen. Om ruimte te maken voor de gewenste ontwikkelingen worden enkele gebouwen geamoveerd. Het plangebied wordt ten noorden begrensd door woningen liggend aan Trogven en Vishouwer. Ten oosten wordt het plangebied begrensd door de Sportlaan en Pastoor Willemstraat. Het plangebied wordt ten zuiden begrensd door de Rooms katholieke begraafplaats Warmenhuizen. Ten westen wordt het plangebied begrensd door de Dorpsstraat.

Op circa 3,6 kilometer afstand ligt het Natura 2000 gebied Schoorlse Duinen. Op grotere afstand – circa 5 kilometer – ligt het Natura 2000 gebied Abtskolk & De Putten. Op circa 3 kilometer afstand ligt het gebied wat is aangewezen als Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

■ **Natura 2000 gebied Schoorlse Duinen**

Het gebied Schoorlse Duinen bestaat uit een strook kalkarme (en plaatselijk kalkrijkere) duinen die ligt tussen Bergen en de Hondsbossche Zeewering. Hier bevinden zich de hoogste duinen van ons land, tot maximaal 58 m boven zeeniveau. Het is een gevarieerd en uitgestrekt duinlandschap dat reliëfrijk en landschappelijk zeer afwisselend is. In het westen liggen lagere zeereepduinen, gevolgd door een sterk geaccidenteerd landschap met uitgestrekte valleicomplexen, die over een grote oppervlakte zijn begroeid met dophei- en kraaiheivegetatie. De binnenduintrand is vrijwel geheel bebost. Een deel van deze bossen zijn oude loofbossen, een ander deel bestaat uit naaldbossen, die gezien de ouderdom en het lokaal voorkomen van zeldzame planten grote natuurwaarde hebben. In het zuidelijk deel lopen de boscomplexen door tot aan het buitenduin. In 1997 is ter hoogte van de Parnassia-vallei een kerf aangebracht in de 100-150 m brede zeereep om zeewaterinvloed tot in de binnenduinen terug te brengen.

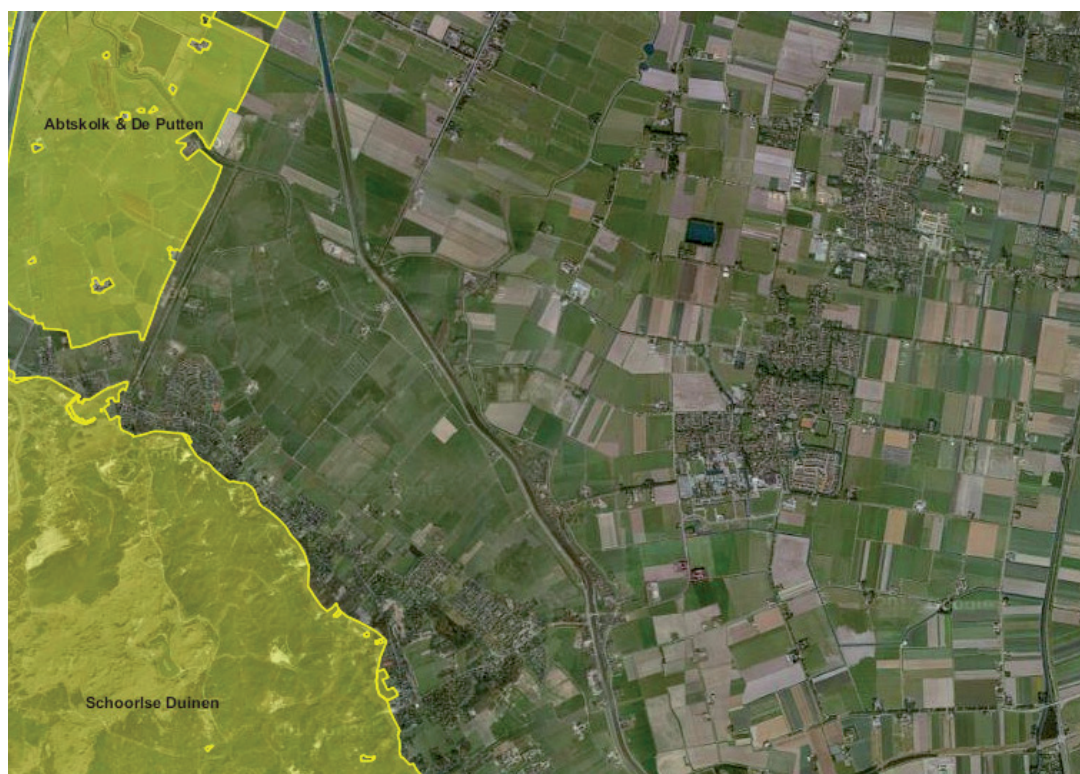
■ **Natura 2000 gebied Abtskolk & De Putten**

Het aangewezen gebied maakt deel uit van de Zijpe- en Hazepolder en de Vereenigde Harger- en Pettemerpolder. De Zijpe- en Hazepolder is een droogmakerij die is drooggelegd aan het eind van de 16e eeuw. De polder is in afdelingen verdeeld vanwege hoogteverschillen tussen de delen van het drooggevalen land. Elke afdeling werd met een letter van het alfabet aangeduid en had voor bemaling zijn eigen windmolen. De Vereenigde Harger- en Pettemerpolder is enkele tientallen jaren later drooggelegd. De opening in de duinenrij tussen Petten en Camperduin is eind 16e eeuw definitief gedicht maar de Hondsbossche Zeewering is in zijn huidige vorm in 1870 gereed gekomen. Ten gevolge van kleiwinning in de jaren vijftig en zeventig van de vorige eeuw zijn respec-

tievelijk de plassen van De Putten en de Abtskolk ontstaan. Het gebied bestaat verder overwegend uit grasland. De Zijpe- en Hazepolder heeft een rechte lijnige verkaveling terwijl het slotenpatroon in de Vereenigde Harger- en Pettemerpolder een minder regelmatig karakter heeft.

■ **Ecologische Hoofdstructuur (EHS)**

Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) van Nederland.

Globale ligging van het plangebied ten opzichte van de Natura 2000 gebieden.

Globale ligging van het plangebied ten opzichte van de Ecologische Hoofdstructuur (in groen onderaan de cirkel).

Waarnemingen

Tijdens het veldbezoek van 24 september 2012 is onderzocht of er in potentie beschermde planten en dieren aanwezig zijn binnen het plangebied. Daarvoor is gezocht naar sporen of andere aanwijzingen van dieren op basis van de aanwezige herkenbare begroeiing en het habitat beoordeeld of er beschermde leefgebieden aanwezig kunnen zijn voor beschermde soorten. Aanvullend is een bureaustudie uitgevoerd naar onder andere de verspreiding van potentieel aanwezige planten en dieren.

■ Vegetatie

Grenzend aan de Sportlaan is het gebied ingericht als sportveldje. Ten noorden van het sportveldje is een brede groenstrook aangeplant. Hier groeien soorten als esdoorn (*Acer spec.*), eenstijlige meidoorn (*Crataegus monogyna*) en gewone vlier (*Sambucus nigra*). Langs de afscheiding van het sportveldje groeien soorten als populier (*Populus spec.*), kastanje (*Castanea spec.*) en schietwilg (*Salix alba*). Op sommige plekken is een zwak ontwikkelde mantelvegetatie aanwezig. Langs de Doorbraak is de plantaan aangeplant.

Het sportveldje grenst ten westen aan de brandweerkazerne en de peuterspeelzaal 't Beertje. Ten noorden en ten zuiden van de brandweerkazerne en de peuterspeelzaal 't Beertje, is tevens een groenstrook aangeplant. Hier groeien soorten als esdoorn, eenstijlige meidoorn en gewone vlier. Ook hier is op sommige plekken een zwak ontwikkelde mantelvegetatie aanwezig. Direct langs de bebouwing is op sommige plaatsen struweelbegroeiing aanwezig. Ten westen van de peuterspeelzaal 't Beertje is de Vincentius school en de Doorbraak gevestigd. Rondom de bebouwing is struweelbegroeiing aanwezig en zijn enkele bomen aangeplant.

Verspreidt over het plangebied zijn enkele subspontane vestigingen en enkele verwilderde planten waargenomen. De meeste woningen beschikken over een voor- en achtertuin welke algemene tuinplanten herbergt.

Tussen de roomskatholieke begraafplaats en het parkeerplein ten zuiden van de Rabobank en de Depoapothek Elckerlyc – is een brede groenstrook aangeplant. Soorten als esdoorn, eenstijlige meidoorn en gewone vlier zijn hier waargenomen. Ten oosten van de begraafplaats ligt een gebied wat is ingericht als grasveld.

Grenzend aan de Sportlaan loopt een brede sloot. De sloot beschikt over een flauwe oever. De oever is voornamelijk begroeid met grassen en kruiden. Op de meeste plekken langs de slootoever is riet (*Phragmites australis*) aanwezig. Op het waterlichaam is een associatie van bultkroos en wortelloos kroos aangetroffen.

Ten zuiden van de doorbraak is tevens een sloot aanwezig. De sloot beschikt over een flauwe oever. Langs de oever is rietgras (*Phalaris arundinacea*) aanwezig. Op het waterlichaam is een associatie van bultkroos (*Lemna gibba*) en wortelloos kroos (*Wolffia arrhiza*) aangetroffen. Tevens is een Romgemeenschap van klein kroos (*Lemna minor*) aanwezig.

Tussen het grasveld - ten westen van de begraafplaats - en de Pastoor Willemsestraat loopt een brede sloot. Hier is langs de oever de zwanenbloem (*Butomus umbellatus*) aangetroffen. Deze soort staat op tabel 1 van de Flora en Faunawet. Meer algemene soorten als ridderzuring (*Rumex obtusifolius*) en riet zijn langs de oever van de sloot aangetroffen.

■ Zoodieren

Binnen een stedelijke omgeving zijn vleermuizen de belangrijkste strikt beschermde dieren die verwacht kunnen worden. De te slopen bebouwing is tijdens het ecologisch onderzoek onderzocht op potentieel geschikte invliegopeningen voor vleermuizen. Vleermuizen zijn in twee groepen te verdelen: soorten die in bomen een verblijfplaats hebben en soorten die in gebouwen een verblijfplaats hebben. De kraamkolonie van de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) en de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) komen – voor zover bekend – alleen in gebouwen voor. Ze wonen in de spouwmuur, achter de betimmering, onder daklijsten en dakpannen. De vaste verblijfplaats van de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) en de watervleermuis (*Myotis daubentonii*) kunnen zowel in spleten en gaten in bomen, als in gebouwen voorkomen. De rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*) is een uitgesproken boombewoner. Ze kiezen in de regel gebieden met een groot aanbod aan geschikte holen op een klein oppervlak.

Uit het ecologisch onderzoek is gebleken dat de te amoveren bebouwing geschikte in- en uitvliegmogelijkheden biedt voor vleermuizen. Tevens is gebleken dat enkele bomen op het plangebied beschikken over geschikte holen en spleten waarin vleermuizen kunnen verblijven. Uit recente literatuur (zoogdieratlas Noord-Holland) blijkt dat de gewone dwergvleermuis, laatvlieger en de rosse vleermuis in de omgeving van het plangebied voorkomen. Een afdoend vleermuizenonderzoek is noodzakelijk.

■ **Vogels**

Gezocht is naar aanwijzingen voor vogels met een vaste verblijfplaats in de te amoveren bebouwing. Uit het ecologisch onderzoek is gebleken dat de te amoveren bebouwing in potentie geschikt is als vaste verblijfplaats voor de huismus (*Passer domesticus*) en de gierzwaluw (*Apus apus*). Gezien de ongunstige periode van het ecologisch onderzoek is niet uit te sluiten dat tijdens de broedperiode de huismus en of de gierzwaluw in de te amoveren bebouwing broedt. Om die reden is een afdoend vogelonderzoek noodzakelijk.

In de Broedvogelatlas van Noord-Holland worden zowel de huismus als de gierzwaluw voor de omgeving gemeldt. Een afdoend onderzoek naar - in ieder geval de huismus - is noodzakelijk.

In de groenstroken op het plangebied kunnen tijdens de broedperiode – anders dan huismus en de gierzwaluw – vogels broeden. De werkzaamheden dienen buiten het broedseizoen te starten.

■ **Herpetofauna en vissen**

Grenzend aan de Sportlaan loopt een brede sloot. De sloot heeft in gunstige gevallen een gemiddelde zicht diepte van 40 tot 60 centimeter. Soorten als blankvoorn (*Rutilus rutilus*), brasem (*Abramis brama*), snoek (*Esox lucius*), baars (*Perca fluviatilis*) en snoekbaars (*Stizostedion lucioperca*) kunnen hierin voorkomen.

Ten zuiden van de Doorbraak is tevens een sloot aanwezig. De sloot heeft in gunstige gevallen een gemiddelde zichtdiepte van 40 tot 60 centimeter. Soorten als blankvoorn, brasem, snoek, baars en snoekbaars kunnen hierin voorkomen.

Tussen het grasveld - ten westen van de begraafplaats - en de Pastoor Willemsestraat loopt een brede sloot. De sloot heeft in gunstige gevallen een gemiddelde zicht diepte van 40 tot 60 centimeter. Soorten als blankvoorn, brasem, snoek, baars en snoekbaars kunnen hierin voorkomen.

Atlas amfibieën en reptielen geeft aan dat er geen strikt beschermde soorten bekend zijn uit de omgeving. Wel zijn algemene soorten als bastaardkikker (*Pelophylax klepton esculenta*) en gewone pad (*Bufo bufo*) bekend. Deze soorten staan op tabel 1 van de Flora en Faunawet.

sportveldje.

Grote parkeerplaats.

Sloot ten westen van de Sportlaan.

Geschikte invliegopeningen voor vleermuizen.

Analyse

De te amoveren bebouwing is tijdens het ecologisch onderzoek, onderzocht op potentieel geschikte invliegopeningen voor vleermuizen. Vleermuizen zijn in twee groepen te verdelen: soorten die in bomen een verblijfplaats hebben en soorten die in gebouwen een verblijfplaats hebben. Om die reden zijn ook de bomen op het plangebied gecontroleerd op aanwezige holen en spleten waarin vleermuizen kunnen verblijven. Geconcludeerd is dat de te amoveren bebouwing alsmede enkele bomen op het plangebied geschikte in- en uitvlieg mogelijkheden biedt voor vleermuizen. Gezien dit gegeven is een afdoend vleermuizenonderzoek noodzakelijk.

Alle vleermuizen zijn strikt beschermd via de Flora- en Faunawet. De regelgeving van de Flora- en Faunawet is gebaseerd op internationale richtlijnen en overeenkomsten. Voor het inventariseren van vleermuizen is op 2 april 2009 (en herzien op 24 februari 2012) een protocol verschenen van de Gegevensautoriteit Natuur. In het protocol wordt beschreven waaraan een inventarisatie van vleermuizen moet voldoen. De belangrijkste aspecten zijn de noodzaak om in het voorjaar minimaal driemaal te inventariseren met een interval van drie weken. Er zijn verschillende inventarisaties noodzakelijk omdat vleermuizen regelmatig verhuizen. Naast de inventarisatie van de zogenoemde zomerkolonies is het inventariseren van paarterritoria in het najaar noodzakelijk. Het optimale seizoen voor de voorjaarsinventarisaties loopt van half mei tot half juli. Het optimale seizoen voor de najaarsinventarisatie loopt van september tot half oktober.

Uit het ecologisch onderzoek is gebleken dat de te amoveren bebouwing in potentie geschikt is als vaste verblijfplaats voor de huismus en de gierzwaluw. Gezien de ongunstige periode van het ecologisch onderzoek is niet uit te sluiten dat tijdens de broedperiode de huismus en/of de gierzwaluw in de te amoveren bebouwing broedt. Om die reden is een afdoend vogelonderzoek noodzakelijk. De huismus wordt geïnventariseerd door zingende mannetjes te zoeken in het voorjaar (mei - juni) en de gierzwaluw door in juni te zoeken naar jagende dieren boven de woonwijk. Als deze aanwezig zijn worden de invliegopeningen onderzocht op in- of uitvliegende dieren tijdens de schemering. Het onderzoek naar de vogels valt samen met het onderzoek naar de vleermuizen.

Uit de waarnemingen blijkt dat de watergangen geen geschikt leefgebied vormen voor beschermde vissoorten of amfibieën. De kans op aanwezigheid van deze beschermde soorten wordt daarom als onwaarschijnlijk betiteld en er is geen nader onderzoek noodzakelijk.

Op een plek langs de oever is de zwanenbloem aangetroffen. Deze soort staat op tabel 1 van de Flora en Faunawet. De Zwanenbloem is beschermd, maar er is geen ontheffing noodzakelijk bij een ruimtelijke ingreep. Wel is de zorgplicht van toepassing. Dat betekent dat tijdens de werkzaamheden rekening moet worden gehouden met deze soort.

Zwanebloem is een oeverplant van neutraal tot basisch, carbonaat- en voedselrijk, zoet tot zwak brak, stilstaand water op allerlei bodemsoorten. Ondiep water, tot ongeveer een halve meter diep, is belangrijk. De soort is relatief ongevoelig voor waterverontreiniging. Als pioniersoort groeit de soort goed op plekken die regelmatig maar niet intensief worden onderhouden. In het kader van de zorgplicht is het schonen (schouwen) van de sloot belangrijk, waarbij rekening wordt gehouden met het groeiseizoen. Een najaarsschouw en aanverwante onderhoudsbeurt is een goede maatregel.

Conclusie en advies

De gemeente Harenkarspel is bezig met de voorbereidingen voor de herinrichting van het centrum van Warmenhuizen. Voor de ruimtelijke ontwikkelingen wordt een ruimtelijke procedure gevolgd. Onderdeel hiervan is het uitvoeren van een ecologisch onderzoek, naar de mogelijke effecten op beschermde planten en dieren.

Om een goed oordeel te kunnen geven over de potentieel aanwezige beschermde planten en dieren is op 24 september 2012 door een ecooloog een bezoek gebracht aan het plangebied. Ter plekke is beoordeeld of er beschermde soorten kunnen zijn die schade ondervinden van de geplande ontwikkelingen.

De te amoveren bebouwing is tijdens het ecologisch onderzoek, onderzocht op potentieel geschikte invliegopeningen voor vleermuizen. Vleermuizen zijn in twee groepen te verdelen: soorten die in bomen een verblijfplaats hebben en soorten die in gebouwen een verblijfplaats hebben. Om die reden zijn ook de bomen op het plangebied gecontroleerd op aanwezige holen en spleten waarin vleermuizen kunnen verblijven. Geconcludeerd is dat de te amoveren bebouwing alsmede enkele bomen op het plangebied geschikte in- en uitvlieg mogelijkheden biedt voor vleermuizen. Gezien dit gegeven is een afdoend vleermuizenonderzoek noodzakelijk.

Uit het ecologisch onderzoek is gebleken dat de te amoveren bebouwing in potentie geschikt is als vaste verblijfplaats voor de huismus en de gierzwaluw. Gezien de ongunstige periode van het ecologisch onderzoek is niet uit te sluiten dat tijdens de broedperiode de huismus en of de gierzwaluw in de te amoveren bebouwing broedt. Om die reden is een afdoend vogelonderzoek noodzakelijk.

In het kader van de zorgplicht voor de zwanenbloem moeten ingrepen in de oever tijdens het groeiseizoen worden voorkomen. Onderhoud van de sloot en de oever is belangrijk voor het voortbestaan van de soort.

Literatuur

- Herder, J.E . (red .) 2010. Atlas van de Noord-Hollandse amfibieën en reptielen, Landschap Noord-Holland, Heiloo & Stichting RAVON, Nijmegen
- Kapteyn, K. (1995) Vleermuizen in het landschap. Schuyt & co, Haarlem.
- Scharringa, C.J.G., W. Ruitenbeek & P.J. Zomerdijk (2010) Atlas van de Noord-Hollandse broedvogels 2005-2009. SVN, Noord-Hollands Landschap.
- Simon, M., S. Hüttenbügel & J. Smit-Viergutz (2004) Ökologie und Schutz von Fledermäusen in Dörfern und Städten. Bundesamt für Naturschutz, Bonn.